

նաեւ հին և նոր աշխարհներուն երկաթուղիներու բազմաթիւ ընդհանուր շահերն են։ Առանց առաքելութեան՝ լոնտոնի ժամացոյցը ընդհանուր աշխարհի ամենաշահաւոր վաճառականն է և իր արժանաւոր համարը չի դադարի տարածուելէ։ Վարկաբեկումը՝ զոր մէջ քանի միջակերներու արհեստակցական նախանձը պիտի ուղէր յառաջ բերել, բնաւ չի կրնար վնասել աւարտ, այն աստիճան իր եզական յատկութիւնները գեր ի վերայ կը հանդիսանան զայն ամէն յարձակումէ։

Թուրքիոյ համար
Բնօրինակը՝ Կոնստանդնուպոլիս
ՆԱՍՊ Խ. ՃԵՂՎԱԶԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

Ատենէ մը ի վեր լրագրական հրատարակելու վրայ խրատը և պատուէրը անտես ախպարները շատցեր են։ Անտառային ժամանակ մըն ալ ասէ՛ր փողոցին անկիւններու վրայ չայր Արարիւնի երկար մօրուքով տէր պապանքը՝ անցած անոնք մէկէն մէկ թեւեղ կը բռնեն և անվերջապէս ըստ բարակ զարդաթիւններու տրցակը կը քանդէ զիւրի մասէ։ Եթէ սիրտնեղ մէկը չի՝ ուղարկէ չափ մտիկ ըրէ՛ այդ գայլի մասանքները, թայց կան որ մասնաւոր հիմակ-համբերութեան առաքելութիւնով օժտուած չեն։ Ինչ ընես։ Կը հրեա կ'անցնի ու ճափաղ կը շարունակուի։ Խոհեմութեան, զատուցութեան, տրամադրութեան, հեռատեսութեան, իմաստութեան այս խելօք դաւիթները կարծես յայտնելու ուղիւն համար որ անհրաժեշտ են և բարձր ու նուիրական առաքելութեան մը օժտութիւնով անվատուած սովորական մահկանացուները, Սովաւ Մարգարէին ցուպը, անոր աստիճանային պատուիրանները ձեռնընկնել կը խրատեն մերթ, կը յորդորեն երբեմն, կը գանգաւորին շատ անգամ, կ'որոտան յոյսով, և կ'ապաւնան, և եթէ շատ նեղը մնաւ, ափսոս, կը ծարրեն ալ, ծաղրելի ու մեղքաւոր դաւեղանակութեան մը զիւրեքներն յերեքներն մտաւոր, հայելի մը մէջ իրենց առանձնաշարուէ և տեսիլ մը արհամարհանով ուրիշին կողմէն գետ չը մասնանշուած իրենց բովանդակ միմօտութիւնը դիտելու անընդունակ։ Ինչ որդիներու չհաւեններ, ինչ ամպարար պատգամներու անընդունակներ, ինքզինքնուր կատարելութեան, անթերելութեան և հաղապարհութեան ինչ հովիւ չնորհներ։ Կարգաւոր զիւրեքները մնացած այս իմաստութեան ձրի դպիւնները և պոռոտ պատուիրաններու մասին ինքնակատարելները կը կարծես գիտացը ունենալ հին այն աստուածաշնչական մարգարէները՝ եղիան կամ Երեմիան՝ որոնք անէ՛ք կը կարգաւորին կամ խորիմաստ գուշակութիւններ կ'ընեն, իրենց ժամանակակից մարդկութիւնը անբարոյութեան հաւաքածոյ մը հոգակերպով։ Դոնէ անոնք մարգարէ են։ Կապա ասոնք, այս խելանքը, որոնք սաւառակութեան կ'ուղեն ճնշելով ոչ մարդկութեանս իրենց սաւառակածը դեռ այդ ընդարձակութեան չէ հասած։ Եթէ հալալութեան, այո, բովանդակ հայտնութեան վրայ։ Տասն մայիս առաջ հեղաշարժը չըբեկարարէ որոշական օրակով մը Պոլիս մտած, անոնք մէկիկ մէկիկ չորս հովիւներն ցրուելուն վտանգը ու արտաբեկ հանդիսատեսութեանը դատարարութեան, իրենց, հալալարարանայ պատուիրաններուն այդ հոգակերպով և խնդրալիք չեփոքները, խուլ և չխտաւորանուած կատարելութեան մը փառանքները կը նկարեն քրքրելի հիմակ մաշնէն առաջ չայր Մամուլին վրայ և աւարտ ներկայացուցիչներուն վրայ, այս անգամ, սակայն, նորէն իրենց ուղարկին, իրենց արժանութեան պահանջածին չափ չկրնալով կարգաւորել, իրենց ամբողջ «օտար» մտիկ ըլլալու և հաւենելով։ Սրբափա խորհրդի կը ցալով իրենց, իմ այս հեռատես ու խելանք ու խոհեմ ու հայրենասէր ու պատուական աղջակից բարեկամութիւն վրայ։ Եւ որպէս զի իրենց ամբողջ աղեկիղիկ ցալին մէջ փողք փողք մըն արարեալ իրենց, անհեռ ինքն իր յայտարարեմ՝ երբ գրեթէ մամուլին բոլոր մնացեալ ներկայացուցիչները անհոգութեամբ անմարդկային լուսկութեան մը մէջ կը պատնէշուին իրենց դէմ՝ այո, կը յայտարարեմ թէ բոլորովին ալ անտարբեր չեմ իրենց հայրազգիով յորդորներուն, իրենց աղջակից պատուէրներուն, իրենց անհեռութեանը։ Երբ իմանալով իրենց անհեռութեանը, իմ մասնաւոր իրենց կողմէնցողի յայտարարանքներուն։ Այո, հաւատարմութեան որ զոնէ իմ վրաս կ'աղաչեն ասոնք։ Կ'ան թէ մէկ է որ և տարբեր իմ միւս քիչ մը անդգայ և անուղղայ պատուակիցներէն և որուն համար յոյս մեծ ունիմ թէ լաւ ինչի մը կ'ստանամ, առաջիկայ անթիւ,

փոխան իմ այս գնահատելի առաքելութեան։
Իայց ինչ որ գերազանցապէս եթէ ոչ զաւելուարի գէթ ինչի համար ոչ ոք չի զիւրեքներուն է այն ունիւրդներուն որոնք բարեւոր կ'ունենան «քանի մը չհաւեր» այս միջակ սովորներուն թմբակը ցուցիլ մասնաւոր մարտերու։ Երբեմն կարծեմ ես միս միսակ կ'ըլլամ կոր զանոնք ըմբռնող! ու մէջ մըն ալ, կարծեմ, հայ լրագրութեան երեւմանքին լայնորոշայն այն համարան, որ մասնաւոր սովորներուն տարբեր տարբեր միս միսակը տէր դառնալով հրապարակին յաւերջութեան է իրեն պէս համարապակին դասակարգ մը պատրաստել։ Իրարու խնդրանքն։
Այս քանի մը տողով երախտագրութեան և սքանչացումիս անհրաժեշտ արտայայտութիւնը իրենց նորերով անտես ախպարներուն մատուցանելուն համար չեմ կարծեր որ ունի կերպով զիւրեք անհեռութեան ըրած կամ վերաբերած ըլլալով, քանի որ, մասնաւոր, իրենց իրենց «առաքելական» երկնամասերը պաշտօնին կատարմանը միջոցին բան մը ի նկատի չեն առնել, իտեպիկ ու կողմին բոլոր անուէր գերին։

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԳՈՒՐԵԱՆ ՍՐԲԱՋԱՆԻ ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅՈՒՄՈՒՄ

Երէկ իրիկուն Բ. Գուրեան հաղորդուեցաւ Գուրեան Սրբազանի պատրիարքական պաշտօնը վաւերացնող կայս. իրաւունք, որ այսօր պիտի յանձնուի Աղգ. Պատրիարքարան։ Երեւանի Աղգ. վարչութիւնը այսօր կը կատարէ վերջնական կարգադրութիւնները Աղգ. Ժողովին կողմէ կարգուած պատգամաւորութիւնը ճամբայ հանելու և նորընտիր Պատրիարքը Պոլիս առաջնորդելու համար։

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

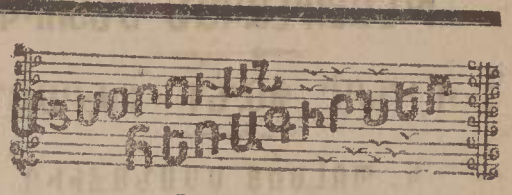
ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ՍՏՈՒԹԱՆԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԽՆԱՅՈՂԱԿԱՆ ՍՆՏՈՒԿ

ՎԻՆԸՐ ՊԱՆԳ - ՅԵՐԱՅՆ

4. ՊՈԼՍՈՑ ՄԱՍՆԱՃԻՂ

ՂԱՍԹԻԱ ԵՒ ՊՈԼԻՍ
Դրամագրուի 130 միլիոն բուրձ,
ամբողջովին վճարուած:
Պանթիսի գումարներ 33,000,000
բուրձին չափ:
Պոլսոյ գործակալութիւնը՝ Երեւանի
խան, Բերայի գործակալութիւնը՝ Ս. Ան-
թուան խան, Բերայ, Մեծ-Փողոց:
ԴԻԽԱՌՈՐ ՊԱՆԳՆԵՐ
Վճարուածները ոսկեգրամով ըլլալու են:
Թիւոն զրուէն վար վճարուած չորսուն-
ուոր:
Վիճոր Պանթ-Գեղայն այսօր հարկերն
3 1/2 տոկոս կը վճարէ 1000 ոսկիէն վար
գումարներու համար, իսկ անկէ աւելի
գումարներու համար՝ հարկերն 3: Սա-
կայն կրնայ տոկոսին սակը իջեցնել կամ
ուելցնել տեղական լրագրողներու միջո-
ցաւ 15 օր առաջ իմաց տալէ յետոյ:
100 ոսկիէն վար գումարները կրնան
եւս առնուիլ ամէն առնա:
100 ոսկիէն վար գումարները կրնան
եւս առնուիլ գումարապէս ու կանխաւ:
Ըլլալիք աղջարարութիւնէ մը յետոյ, հե-
տեւեալ կերպով:
3 օր 100- 150 ոսկի գումարի համար
6 » 151- 200 » » »
10 » 201- 500 » » »
15 » 501-1000 » » »
30 » 1001 և անկէ վեր » »
Վիճոր Պանթ-Գեղայն իրեն կը վերա-
պահէ պանթիսի գումար ունեցողներուն հա-
շիւը կարգադրել, ուղած առնա վճա-
րելով տեղական պարտական գումարը:
Վիճոր Պանթ-Գեղայն ինչպիսիք գու-
մարը պարտականող տեղակալ ալ կը
լսնանէ անպահիստի անունով, բայց այդ
պարագային, նշանակուած ինստիտու-
տը (վէլի կամ վասի) միայն իրաւունք ունի
գումարը քաշելու:
Ինստիտուտը Սնանկէն գտա, Վիճոր
Պանթ-Գեղայն կը դադարի նախ, սեղանա-
ւարական ուրիշ գործառնութիւններով:

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱՌՈՒՂԻՒՆ

Ժամանակացոյց կառախ. երբ. եւանց
1909 մարտ 1 (Ն. Տ.) Բ. օրէն սկսեալ
ԳՈՒՆԻԱ-ԵՐԵՎԱՆ — ՊՈՒՐԿՈՒՆԻՐԻՆԻ ԳԻՐԻՆ

Կայտաւան	Սկզբ. և ծմբ.	Երբ. և ծմբ.
Գոնիս	մին. 11	—
Գալին խան	11	31
Զուարթ	12	15
Արքի Էօրեն	12	43
Մանտասուն	1	12
Գարաման	մին. 1	43
Սիւրբա	մին. 1	58
Այրանձը-Տէրպէն	2	41
Այրան	3	14
Այրան	3	50
Էրեյի	մին. 4	15
Պուկուրու	մին. 4	45
Իրիկուն	մին. 5	—
Դ. Ս. Բ.	Կայտաւան	Սկզբ. և ծմբ.
Կայտաւան	մին. 5	20
Պուկուրու	մին. 5	38
Էրեյի	մին. 7	20
Այրան	7	47
Այրանձը-Տէրպէն	8	31
Սիւրբա	9	13
Գարաման	մին. 9	37
Մանտասուն	մին. 9	25
Արքի Էօրեն	10	25
Զուարթ	10	24
Գալին խան	11	30
Գոնիս	12	06
Իրիկուն	մին. 12	35

De Grande Fabrique
S. Stein.

ԵՒ ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՆՈՐՈՑՆԵՐՈՒՆ
ԱՍԵՆԵՆ ՄԵԾ ՄԵՐԵՐԸ
ՓՆՏՈՒԵՑԻՔ
ՇԹԱՅՆ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ
Որ զգեստելի համար Արեւելի ամէնէն մեծ
վաճառատունն է:

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄԸ ՅՈՅՏ ՏՈՒՍԻ ԹԷ
ՆԵՍԼԷԻ
ԿԱԹՐ
Ինքնին կատարելա-
մանը մը կը կազ-
մէ. բոլորեւն ու
մայրեւն միասնայն
վաճի համաձայն
ՆԵՍԼԷԻ ԿԱԹՐ
Բանկազին սնունդ մըն է զորն եւ
սկաւակագմբէն համար:
50-49

HAMMOND ՀԱՄՄՈՆԸ
ԳՐԵՐԸ
ԲՈՐՈՐՈՒՄԸ ՏԵՄԱՆԵՆԻ
2 ԳՈՅՆ ԳՐՈՂ
ԵՒ
ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՓ ՓՈՆԱՐԵՆԻ ԳՐԵՐ
ՀԱՆԱԶԱՆ ԼԵՋՈՒՆԵՐՈՎ
ԿԱՆԱԿԱՓ
Գիւլիւթ Թիւնի խան
Համարն է որ կը գրէ Ֆրանսիայի, անգլիայի, Բալթիկի և յուրաքան
վերջապէս 30 լեզու մէկ մեքենայի վրայ
20-18

ԼԱ ՄԻԻԹԻԻԷԼ ՏԸ ՖՐԱՆՍ
Է ՏԷ ՔՕԼՕՆԻ
La Mutuelle de France et des Colonies
ՓՈՒՄԱՐԱՂ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՂԱՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Պանթիս ք. Ֆրանսի մէջ աւանդ ձգուած 60 միլիոն Բրանք

ԿԸ ԳՈՐԾԷ	ՊԵՏԱԿԱՆ ՔՕԼՕՆԻՆ ԵՒ ՄԱՐՏ 17Ի ՕՐԷՆՔԻՆ համաձայն:
ԿՐԵՄԱՅԷ	ԴՐԱՄԱԳՈՒՆ ՄԸ ՈՂ ՄԻԱՍՏՈՂՆԵՐՈՒՆ, և ԴՐԱՄՈՒՍ ու ՌԱՆՔ ՎԻՍԻՒՆԻ ԿՐԵՄԱՅԷ, 15 տարիէն վճարելի ողջ միասնայնութիւն, մասնաւոր պարագային երաշ- խաւորութիւններով:
ԿՐԵՂՈՒՆԻ	Վճարուածներ ՄԱՍՆԱԿԱՆ ՎԵՑ ՖՐԱՆՔԻՆ սկսեալ:
ԿԸ ՁԵՏԵՂԷ	ՊԱՆԳ ՏԸ ՖՐԱՆՍԻ ՄԷՋ իր յաճախորդներուն յանձնած գումարները, պէտքով երաշխաւորութիւն ունեցող արժեթղթերու վերաձեւումը զանոնք:
ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆ - ԵՒ ՈՒՆԵՑԱՄ Է	700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆԿ, մինչև 1908 նոյեմբեր 30 իր երկու ճիւղերուն մէջ: ԿԵԱՆՔԻ ՈՒ ՄԱՂՈՒՆ

Տեղեկութիւն և կանոնադր ձեռնարկ կը տրուի
ԱՐԵՎԵԼԷԻ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏՆՈՐԷՆՈՒԹԱՆ ԿՈՂՄԷ
Քիմարէր Խան, Գալաքիա, Բեքեֆալ Բալաք
Ընդհ. Տեղեկ. Օ. ԺԻՌՈ
Փորձաւոր և գործունէ գործակալներ կը փնտրուին, որոնք պէտք է
ունենան լաւ յանձնարարականներ ալ:

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԻՔ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ
ԱՅՏԻ. — Սամ. Հանր. Պարտիք Վար-
չութիւնը նուազուրդի կը դնէ հետեւ-
եալները: —
1000 Ժրար Րէալ Թուղթ՝ տոմարի հա-
մար, Ժրարը 17 քիլոնոյց և 500 Թերթի
բաղկացած. 500 Ժրար յանձնելի յուրիսի
առաջին կիսուն, իսկ 500 Ժրարն ալ՝ սեպ-
տեմբերի երկրորդ կիսուն:
800 Ժրար Լիւթիալ Թուղթ՝ տոմարի
համար, Ժրարը 25 քիլոնոյց և 500 Թերթի
բաղկացած. 400 Ժրար յանձնելի յուրիսի
առաջին կիսուն իսկ 400 Ժրարն ալ՝ սեպ-
տեմբերի կիսուն:
600 Ժրար Րէալ Թուղթ՝ Բալթիկի տե-
սակէն, ճերմակ գոյնով, յանձնելի՝ յու-
նիսի երկրորդ կիսուն:
2000 քիլո, ամպալաթի Թուղթ, յու-
նիսի երկրորդ կիսուն:
3000 Եւրոպա կտաւ, տոմարի համար:
500 Ժրար ճերմակ խաւաքարտ՝ որուն
100 Ժրարը՝ Թիւ 15, 175 Ժրարը՝ Թիւ
20, 125 Ժրարը՝ Թիւ 25, 100 Ժրարը՝
Թիւ 30, յուրիսի երկրորդ կիսուն յանձնելի:
Անոնք որ կը փախագին նուազուրդին
մասնակցիլ, պէտք է դիմեն Մասալա-
րաւական ճիւղին, ուր Թուղթերու, կտա-
ւի և խաւաքարտի նմանները իրենց արա-
մադրութեան տակ դրուած են: Առժամ-
եայ նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ
1909 յունիս 31/16ին, կէս օրէն յետոյ ժա-
մը 2ին: Նուազուրդի մասնակցողներն
կը խնդրուի որ խալիպիտեւիլը ապրան-
քին թիւ 10 արժէքովը երաշխաւոր-
ութեան գումար մը աւանդ ձգեն: Այս-
րանքները պէտք է աւանդ ձախքի յանձ-
նուին Կեղք. Վարչութեան միջնորդը:
ԸՆԴՀ. ՏՆՈՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
15/18 մայիս 1909

Աղդ. — Թողեալ Հասոյթներու Վար-
չութիւնը կը ծանուցանէ թէ՛ առնել մը
ի վեր տիրող մշտնջալատ և խոնար օղին
հետեւանքով, այս տարի, հաւանական է
որ միլիոն. երեսուն զայ այգիներուն
մէջ: Արդ, առաջը առնելու համար այդ
վտանգին, հարկ է հիմաւորել այգիները
ծծմարատիլ լուծոյթով մը, որուն երկու
քիլոն՝ արջապա և երկու քիլոն՝ կրա-
շուր: Դիտելի է որ այս ծծմարը բոլորի
չէ, այլ կանխարգել միջոց մը. հետեւա-
բար աղբեղութիւն չունի հիւանդութիւնը
երեսուն զայն յետոյ:
Ընդհ. Տեղեկութիւն

ՇՈՒԿԵՆԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՏԻՆԻԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԴՀ
ՍՊԱՍՈՒԱՍ ՇՈՒԿԵՆԱԿԱՆ
Յունիս 13ին, Իմերեթի, Սեւ Մովսէս
Յունիս 22ին, Ֆրիդի, Մարտիկալէն
Յունիս 29ին, Ժոնի, Սեւ Յովսէպ
ՄԵԿԵՆՈՒՆԵՐ
Յունիս 11ին, Իմերեթի, Մարտիկալէն
Յունիս 23ին, Ֆրիդի Սեւ Մով
Յունիս 30ին, Իոնի, Մարտիկալէն
Ա. կարգ Բարդիլի համար 200 Քր.
» Մարտիկալ » 160 »
» Բարդիլ » 150 »
» Մարտիկալ » 120 »
Ա. կարգ Լոնտոնի համար 248.35 Քր.:
» կարգ 185.10 Քր. (Տիէքի համար):
Տեղեկութեանց համար դիմել Գործա-
կալին Թոփիանէ, Զարափիկ վրայ:
15

ԹԵՐԹՈՆ "ԱՐԵՎԵԼԷ" (32)
ՀԱՍԻՏԵԱՆ ՐԵԺԻՍԸ
Գրեց՝ ԲՕԼ ՏԸ ՈՒԷԿԱՆ
ԳԼՈՒԽ Է.
ԿԱՐՏԻՔ ՍՈՒՐԹԱՆԸ ԵՒ ԿԵՆՏՐՈՆԸ
Կանանոցը անդունդ մըն է, որ մինչև
հիմա կու տուած է կայսրութեան հա-
սոյթներուն մեծ մասը: Կանանոցը հա-
մայնք մը չէ, ինչպէս կրնայ ենթադրուիլ:
Իրարմէ անջատ փոքր նահանգներու հա-
ւաքովի մըն է, և անոնցմէ իւրաքանչիւրը
իր սեփական վարչութիւնը ունի և դաշ-
նակցութիւն մը կը ձեւաւորէ Վալիտէ
Սուլթանին բարձր և ամենազօր տնօրէ-
նութեան ներքին:
Արարողական ձեւեր կան Վալիտէ
Սուլթանին նկատմամբ, որոնց համաձայն
պէտք է կենալ անոր առջին և խօսքի:
Կանանոցը անդունդ մըն է, որ մինչև
հիմա կու տուած է կայսրութեան հա-
սոյթներուն մեծ մասը: Կանանոցը հա-
մայնք մը չէ, ինչպէս կրնայ ենթադրուիլ:
Իրարմէ անջատ փոքր նահանգներու հա-
ւաքովի մըն է, և անոնցմէ իւրաքանչիւրը
իր սեփական վարչութիւնը ունի և դաշ-
նակցութիւն մը կը ձեւաւորէ Վալիտէ
Սուլթանին բարձր և ամենազօր տնօրէ-
նութեան ներքին:
Արարողական ձեւեր կան Վալիտէ
Սուլթանին նկատմամբ, որոնց համաձայն
պէտք է կենալ անոր առջին և խօսքի:

ամէն ինչ նախատեսուած է անողոր կա-
նաներով, որոնք ծանօթ են բնիկ տիպի
անունով:
Երբ խնդրագիր մը արուի Վալիտէ
Սուլթանին, բարեկրթութիւնը կը պա-
հանջէ ամէնէն յարգալից ու պատուաւոր
տիպիոնը ընծայել, օրինակի համար,
բան-իւլ-մեքսուրաք կամ լիւաք թողոր-
կուած գլուխներու: Այդ տիպիոնը կը
նշանակէ թէ Վալիտէ Սուլթանը առաջին
է թողորկուած և ամօթեալ կրնա լինել
մէջ, ի հեռու կը քրիստոնէական կրնա
որոնք թող չեն կրնա և լիտի կը նկատ-
ուին առհասարակ:
Վալիտէ Սուլթանին ընծայելիք պա-
տիւնները ապահովելու համար, արարողա-
կան սովորութեան համաձայն, ոչ ոք կը
նայ ներկայանալ անոր կամ ունեցողու-
թիւն մը խնդրել, առանց նախապէս թող-
տուութիւն ստանալու: Ներկայացողը չի
կրնար նստիլ Վալիտէ Սուլթանին ներկա-
յութեանը. պէտք է ոտքի վրայ կենալ,
ձեռքերը կուրծքին վրայ խաչաձեւած,
գլուխը աւելի կամ նուազ հակած, սպա-
նելով որ հարցումներ ուղղէ ան կամ

թողտուութիւն ընէ դիմացինին՝ խօսելու:
Իւրաքանչիւր պատահական պէտք է ըն-
կերանան յարգական խոնարհում մը և սա-
բաւերը. «Այո», մեր Տիկինը» կամ «Ո՛հ
մեր Տիկինը»: Ամէն օր պէտք է հեքաբիով
կամ արարողական տարազով ներկայա-
նայ, որ կը համապատասխանէ երարդա-
կան արքունիքներուն մէջ կիրարկուած
սովորութիւններուն: Սուլթանին ամէնէն
սիրական կրնա անգամ չի կրնար այլապէս
ներկայանալ Սուլթանին:
Պատկաւաստիքի ու յարգանքի այդ ար-
տայայտութիւնները կ'ըլլան թէ՛ պարա-
տան մէջ և թէ պալատէն դուրս: Երբ
Վալիտէ Սուլթանը դուրս ելլէ, իշխա-
նական թափօրով մը, զինուորական պա-
տիւններ կ'ընծայուին. յաճախ՝ երկրպա-
ղած իսլամներ կրնան շարքի մը մէջէն
կ'անցնի, որոնք իրենց վեհապետին մօտ
կ'աղաչեն, որպէս զի իր օգտաւարիտ
զաւկին մօտ միջնորդէ:
Հասարակ մահաւանդութեան չափ
յարգանք ցոյց կուտան նաև մեծամեծ-
ները և հարուստները: Երբ նամակ ստա-
նան Վալիտէ Սուլթանին, խոր յարգա-
նքով մը իրենց ճակտին կը տանին, խո-
նարհութեամբ կ'ընդունան և կը համարեն
զայն, ըսեալէ առաջ:
Վալիտէ Սուլթանին կ'ողջուրեն ա-
ղբարազիւնները, «Երկրի ալ եկած ըլ-
լան» եթէ Սուլթանին կրնա մէկը փա-
փազ մը ունենայ, պէտք է Վալիտէ Սուլ-
թանին ընէ իր խնդրանքը: Կանանոցի
կարգապահութեան և վարչութեան բա-
ցարձակ տէր, Վալիտէ Սուլթանին անկ է
խնդրուած շնորհները և թողտուութիւն-
ները պարգեւելու կամ մերժելու:
Վալիտէ Սուլթանին ստորագրած ըլլա-
նով հանդերձ, ինչպիսիք տարբեր ու
նուազ ամենազօր հեղինակութիւն մը ունի
Դաւաններուն, Սուլթանութեան և պալատ-
ան ընտանիքներուն վրայ:
Ինչպէս դիւրին է խորհիլ, ամէնէն
չաճաւոր ու նպաստաւոր գործին է կա-
նանոցի առաջին մասնակցարարութիւնը պալ-
տունը: Այն իշխանութիւնը ունի զոր Վա-
լիտէ Սուլթանը չուզէր կամ չի բարեհա-
ճիր ի գործ դնել: Երբ Վալիտէ Սուլ-
թանը գործութիւն չունենայ, այսինքն ոչ
Սուլթանին մայրը և ոչ ալ ստանուն, ինչպի-

նէտար Ուսթան կ'ըլլայ կանանոցին ա-
ռաջին ստորաձեւաւորը: Այդ պարագային՝
Սուլթանութիւնը կամ մայր-կայսրութիւնը
իշխանութիւնը կը վայելէ: Այդ առաջին
աղբեղութիւնը միայն պալատան մէջ չէ
որ ի գործ կը դրուի: Պալատէն դուրս
ալ ոչ նուազ ուժեղութեամբ ի յայտ
կուգայ: Այդ աղբեղութեան շնորհիւ
Խալիֆէտար Ուսթան և իր օգնականը
առաջնակարգ հարստութիւններ կը դի-
զեն:
Սպայէս՝ Խալիֆէտար Ուսթան յաջորդեց
Սուլթան Սպայիւլ-Մէճիտի մօր, կանա-
նոցի վարչութեան մէջ: Այդ մասալա-
րաւորակի հանրային գումարներ այնքան
առատօրէն մօխեց որ իր առաջին պալ-
թանին, այսինքն իր ստորագրած պալ-
տոնեան, միայն իր հաւաքին, ուր իր
Ֆրանքի հարստութիւն մը զիջեց:

(Տարուակիյի)
Արեւմտեալ ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՍԱՃԱՆԸ